

Samfunnsviternes standpunkter om bærekraft og sunn vekst

Vedtatt av hovedstyret, 3. desember 2020 (sak 85-20)

Samfunnsviterne mener at et bærekraftig samfunn er basert på sunn vekst som kombinerer økonomisk vekst med redusert sosial ulikhet og ressursuttak innenfor økosystemenes tåleevne. Kombineres de tre faktorene, vil man kunne legge til rette for positiv økonomisk, sosial og miljømessig utvikling – reell bærekraft.

Samfunnsviternes faglige tilnærming til bærekraft er basert på en teori om grønn vekst. Dette er et godt utgangspunkt for foreningen til å diskutere tiltak for sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft med utgangspunkt i foreningens faggrupper.

Framtidens arbeidsliv må være tuftet på miljømessig forsvarlige rammeverk der materialgjennbruk og energieffektivitet kombineres slik at ressursforbruket reduseres tilstrekkelig i henhold til vitenskapsbaserte mål (SBT). Som følge av dette har EU beregnet at 120 millioner mennesker må omskoleres, mens minst 1 million nye jobber vil oppstå.

Samfunnsvitenskapelig kompetanse spiller en viktig rolle i overgangen til et slikt bærekraftig samfunn.

Sunn vekst og grønn næringsutvikling henger tett sammen med en fungerende velferdsstat og kompetente arbeidstakere. For å oppnå dette, kreves en reduksjon i sosiale ulikheter og at innbyggerne sikres mot vedvarende lavinntekt og fattigdom. Ulikheten i samfunnet bør ikke overstige Palma-score 1 (dvs. de 10 % rikeste har ikke større inntekt enn de 40 % fattigste). Ved Palma-score > 1 reduseres et lands evne til omstilling og mobilitet, og utfordringer knyttet til sosiale ulikheter øker markant.

Samfunnsviterne...

1. anser sunn vekst som en konkret, målbar operasjonalisering av begrepet bærekraftig utvikling
 - Sunn vekst må realiseres gjennom økning i BNP samtidig som forbruket og ulikheten reduseres tilstrekkelig hvert år. Dette forutsetter at så vel myndigheter som næringsliv og innbyggere klarer å kombinere de tre perspektivene.
 - Sunn vekst forutsetter utstrakt europeisk samarbeid, der Norge ser hen til EUs klima- og bærekraftspolitikk.
 - Samfunnsvitenskapelig kunnskap og kompetanse er avgjørende for å lykkes med både forståelse for og gjennomføring av en sunn vekst-tilnærming.
 - Sunn vekst forutsetter en åpen, positiv, men også kritisk holdning til teknologiutvikling.
2. vil forhandle for langsiktig sunn vekst innen den nordiske trepartsmodellen
 - Motvirke økende skjevfordeling av nasjonalinntekten (SDG10)



- Styrke det organiserte arbeidslivet (SDG10, 16, 17)
 - Fremme et aktivt fag- og karrieretilbud for å legge til rette for kompetansehevende tiltak som bidrar til sosial mobilitet, i et livslangt perspektiv (SDG4, 8)
 - Jobbe for økt ansattstyrerepresentasjon og medbestemmelse/-eierskap (SDG8 og 10)
 - Innføre krav til arbeidsgivere om årlig grønnere arbeidsplasser i norske virksomheter (SDG7, 12)
3. støtter internasjonalt samarbeid for å bidra til å nå FNs 17 bærekraftsmål
- Samfunnsviterne skal finne samarbeidspartnere som kan bistå særlig i arbeidet for reduksjon av sosial og økonomisk ulikhet (SDG10), et mer organisert arbeidsliv (SDG8), bedre utdanning (SDG4), samt like muligheter uavhengig av kjønn (SDG5).
4. skal finne utvalgte allierte for å realisere punktene ovenfor.

Vedlegg: FNs bærekraftsmål (SDG)

1. Utrydde fattigdom: Utrydde alle former for fattigdom i hele verden
2. Utrydde sult: Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk
3. God helse og livskvalitet: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder
4. God utdanning: Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle
5. Likestilling mellom kjønnene; Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet
6. Rent vann og gode sanitærforhold: Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle
7. Ren energi til alle: Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris
8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst: Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle
9. Industri, innovasjon og infrastruktur: Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon
10. Mindre ulikhet: Redusere ulikhet i og mellom land
11. Bærekraftige byer og lokalsamfunn: Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige
12. Ansvarlig forbruk og produksjon: Sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre



13. Stoppe klimaendringene: Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem*
14. Livet i havet: Bevare og bruke havet og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling
15. Livet på land: Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold
16. Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner: Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer
17. Samarbeid for å nå målene: Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling